GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 160. *Lunĭ, Marţĭ 4 (16) Septembre* **1884.**

Braşovŭ în 3 (15) Septembre.

In numĕrulŭ trecutŭ amŭ publicatŭ o însciinţare a comitetului Asociaţiunei braşovene pentru sprijinirea meseriaşilorŭ românĭ, în care se spune, că pentru copii, carĭ voescŭ a se aplicá la meserii se află încă o mulţime de locurĭ vacante pe la diferiţĭ măestrii de aicĭ.

Mărturisimŭ că acéstă însciinţare ne-a surprinsŭ neplăcutŭ. Ne aşteptamŭ din potrivă ca comitetulŭ numitei societăţĭ sĕ declare în publicŭ, că afluenţa copiilorŭ românĭ din tóte părţile la meserii este aşa de mare, încâtŭ nu mai potŭ biruí cu aşeḍarea lorŭ pe la măestrii de aicĭ.

Va sĕ ḍică pré puţinŭ au folositŭ până acum stăruinţele reuniuuilorŭ de meserii şi a-le presei, ca Românii sĕ-şĭ dea copii la meserii.

Care sĕ fie causa acestei nepăsărĭ?

Nu vomŭ cercetá multŭ, ci vomŭ spune cu tótă sinceritatea, că după a nóstră părere mai vêrtosŭ preoţimea e de vină, pentru că în loculŭ întâiŭ preoţimea este care esercitéză cea mai mare infiuinţă asupra săténului românŭ. Dela ea sĕ aştéptă prin urmare ca sĕ sfătuéscă pe ómenĭ, la ce sĕ-şĭ aplice copiii carĭ au învĕţatŭ ceva carte; de a-i sfătuí sĕ-i triméţă câtŭ mai mulţĭ şi la meserii, unde mai iute îşĭ potŭ câştigá o esistenţă sigură; de a scóte din capulŭ ómenilorŭ dela sate greşita ideă, că meseria e o ocupaţiune dejositóre, şi de a-le aratá cu miile de doveḍĭ ce stau aḍĭ fie-căruia la îndemână, că *meseria e plugŭ de aurŭ* şi că ea nu póte decâtŭ sĕ fericéscă şi sĕ cinstéscă pe celŭ ce o îmbrăţişéză.

Preoţii noştri chiar în propriulŭ lorŭ interesŭ, şi încă într'unŭ îndoitŭ interesŭ, arŭ trebuí sĕ stăruiéscă, pentru ca Românii sĕ înveţe câtŭ mai mulţĭ meseriile. Prin acésta vorŭ contribuí mai întâiu la îmbunătăţirea stării materiale a poporului, şi alŭ doilea vorŭ înlăturá unŭ mare inconvenientŭ, de care sufere aḍĭ în mare mĕsură şi clerulŭ nostru.

La meserii sunt o mulţime de locurĭ vacante, pretutindenĭ, dér parochii nu sunt vacante nicĭ pentru 5% din mulţimea de scolarĭ, ce esŭ din facultăţile nóstre teologice; şi cu tóte acestea mai toţĭ, cari vréu sĕ înveţe ceva, se îmbulzescŭ la preoţiă, aşa că deja amŭ ajunsŭ sĕ avemŭ câte duoi şi trei preoţĭ în câte o comună destulŭ de sĕracă.

Sĕ nu se créḍă cumva, că noi amŭ voí sĕ descuragiămŭ pe cei ce se simtŭ chemaţĭ a îmbraţişá frumósa şi sânta carieră preoţéscă; dér nu vomŭ puté nicĭ odată sĕ părtinimŭ unŭ curentŭ, care ne ameninţă sĕ avemŭ şi unŭ proletariatŭ preoţescŭ.

Avemŭ înaintea ochilorŭ nenumĕrate casurĭ, cari atestă cele ḍise de noi.

La una din facultăţile teologice românescĭ dela noi din Ardélŭ au absolvatŭ în ceşti duoi anĭ din urmă cursurile vr'o treiḍecĭ de teologĭ. Mai multŭ de două părţĭ din aceştia n'au aḍĭ nicĭ unŭ postŭ. Se înţelege, că ei trebue sĕ aştepte la părinţĭ acasă pănă sĕ le vină de undeva vr'o scăpare. Inchipuiţi-vĕ, că cei mai mulţĭ dintre părinţĭ sunt economĭ dela sate carĭ abia se susţinŭ, Dumneḍeu mai scie câtŭ de greu. Acum sĕ le mai vină érăşĭ pe capŭ fii lorŭ, după ce au petrecutŭ la studiu câte optŭ anĭ de ḍile. Nu-i pĕcatŭ şi de părinţĭ şi de fii? Părinţii după atâtea jertfe sĕ mai aducă altele nouĕ, pe cândŭ ei erau în dreptŭ a aşteptá sĕ fie ajutaţĭ de fii, ér aceştia după atâta studiu, sĕ se mai véḍă constrînşĭ a trăí, fie şi unŭ timpŭ mai scurtŭ, totŭ din munca părinţilorŭ, unŭ traiŭ care, după gradulŭ lorŭ de cultură, în cele mai multe casurĭ nicĭ nu le mai póte conveni?

Şi cu tóte astea mulţĭ n'au încătrău, trebue sĕ se supună acestei dure necesităţĭ, alţii sătui de o aşa neplăcută situaţiune, iau lumea în capŭ ca se-şĭ găséscă o altă subsistenţă.

Câţĭ dintre aceştĭ nenorociţĭ n'ar dorí în asemenea împrejurărĭ se pótă trăí ca maseriaşĭ! In ḍilele acestea chiar s'a presentatŭ în redacţiunea fóiei nóstre unulŭ, care a absolvatŭ în tótă regula teologia şi care, aflându-se fără nicĭ unŭ postŭ într'o stare fórte lipsită, declară că bucurosŭ ar îmbrăţişá chiar acuma o meseriă, ca sĕ pótă trăí, căcĭ părinţii lui n'au nicĭ ei cu ce se trăéscă.

Amŭ ḍisŭ, credemŭ, destulŭ cu atâta, fără se mai avemŭ trebuinţă de a amintí şi alte casurĭ.

Din cele ḍise resultă însĕ nu numai datoria ce o au preoţii noştri, ca se îndemne poporulŭ a îmbrăţişá meseriile, dér mai resultă încă o datoriă specială a învĕţătorilorŭ şi profesorilorŭ noştri, de a se gândí nu numai la aceea ca scolarii micĭ şi marĭ se înveţe cum sĕ cade, ci şi la aceea, *cum sĕ pótă trăí după învĕţătura lorŭ.* Instructorii copiilorŭ noştri trebue sĕ ia în acéstă privinţă rolulŭ părinţilorŭ, cu atâtŭ mai vêrtosŭ că, încâtŭ privesce pe părinţii dela sate, îi vedemŭ de multeorĭ rĕu sfătuiţĭ.

Copiii carĭ n'au mijlóce de acasă, décă nu sunt fórte talentaţĭ pentru studiu, ar trebuí îndemnaţĭ se îmbrăţişeze alte cariere practice, carĭ ducŭ mai curêndŭ la scopŭ, şi încă de cu vreme pănă ce n'au devenitŭ proletarĭ cu testimonii de facultate.

Adevĕratŭ e, că se dau şi stipendii. Dér câte şi câţĭ concurenţĭ sunt pentru ele?

Şi esperienţa ne arată că tocmai cei mai lipsiţĭ de mijlóce sunt de multe orĭ cei mai puţinŭ protegiaţĭ şi la impărţirea acestorŭ câteva stipendii.

In faţa acestei stărĭ de lucrurĭ, nu putemŭ decâtŭ sĕ apelămŭ din nou la preoţii şi instructorii poporului nostru, ca sĕ se gândéscă mai bine la viitorulŭ tinerei generaţiunĭ, şi înainte de tóte sĕ-o îndemne a se aplicá la meserii, creândŭ astfelŭ nisce resultate, carĭ sĕ dovedéscă învederatŭ săténului românŭ, că meşteşugulŭ nu nu numai că nu e înjositorŭ, ci e în adevĕrŭ *„plugŭ de aurŭ.“*

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.«)

Viena 15 Septemvre. — Aséră la 9¼ séra Maiestatea Sa împĕratulŭ a plecatŭ la Skiernievce acompaniatŭ fiindŭ de ministrulŭ de esterne Kalnoky, de adjutantulŭ generalŭ Mondl şi de doi alţĭ adjutanţĭ, apoi de mediculŭ Maj. Sale Lanyi. Majestatea Sa va ajunge în Skiernievce Lunĭ d. a. la 2 óre. De acolo plécă în 16 Septemvre după améḍĭ şi sosesce érăşĭ în Viena în 17 Septemvre séra.

Berlinŭ 15 Septemvre. — Impĕratulŭ Wilhelm a plecatŭ aséră la 11 óre la Skiernievce, unde va ajunge aḍĭ după améḍĭ la 4 óre Cancelarulŭ Bismark, fiiulŭ sĕu Herbert Bismark generalii Abedyll, Iahndorff şi alţii vorŭ acompaniá pe împĕratulŭ.

Neapole 14 Septemvre. — Erĭ în 13 l. c. s'au bolnăvitŭ 642 persóne de coleră şi dintr'acestea au muritŭ 301.

Regina a plecatŭ la Roma.

CRONICA ḌILEI.

Lupta înverşunată a ḍiarelorŭ francese împotriva purtării Englesilorŭ continuă. »Perfidulŭ Albionŭ« e vrăşmăşitŭ aşa de tare, încâtŭ „pare că ne aflămŭ 14 anĭ după Waterloo, nu după Sedan.« Persóne însemnate cum e vice-admiralulŭ Aube, fostulŭ ministru de marină Gougeard, credŭ că arŭ puté sĕ-i dea de capŭ Angliei chiar pe mare. Fără a pune prea multă încredere în aceste »credinţe« le putemŭ socotí de mĕsura cea mai bună a generalei indignărĭ, ce a produsŭ în Francia Gladstone cu politica lui egoistă.

*

Ḍiarulŭ The Thimes publică o scrisóre a admiralului sir Thomas Symonds, care arată că flota englesă este astăḍĭ inferióră flotei francese în numĕrŭ în armare şi în construire. Pe cândŭ Francia are — ḍice admiralulŭ Simonds — 32 vase de resbelŭ, din carĭ 6 de lemnŭ şi 8 canoniere cuirasate, noi n'avemŭ de câtŭ 26 vase de liniă din carĭ 5 suntŭ corvete transformate. Amiralulŭ Simonds încheiă întrebându-sĕ cum amiralitatea a pututŭ sĕ lase a se produce o asemenea stare de lucrurĭ astăḍĭ, pe cândŭ Englitera nu mai póte sĕ se nutréscă cu proouctiunile pămêntului ei şi are mare trebuinţă de o flotă neatacabilă ca la începutulŭ acestui secolŭ, cândŭ flota englesă era egalŭ în numĕrŭ cu tóte flotele europene întrunite la unŭ locŭ.

*

Persóna principelui de Wales, se spune, că e tare amerinţată. Câtor-va „dinamitiştĭ« urmaşĭ de ai lui O'Donnovan, le arŭ fi succesŭ adecă sĕ ia servicii pe vapórele, carĭ mijlocescŭ trecerea de la America la Anglia. Aşa au de gândŭ, sĕ aducă în Anglia infernalele maşine — pe séma principelui moştenitorŭ englesŭ. Ministrulŭ de interne pune marĭ silinţe sĕ feréscă viéţa principelui. Ca şi în Rusia, dinamitiştii nu ne vine a crede, că se vorŭ împăca, până nu va învinge stégulŭ roşu...

*

Ordinulŭ împĕratului, prin care se acordă principelui de Bismarck decoraţiunea meritului amintesce că principele de Bismarck, în timpulŭ a două resbele, s'a aflatŭ pe lângă împĕratŭ ca consiliarŭ încercatŭ şi ca soldatŭ. Ordinulŭ imperialŭ mai adauge: »Sciu că aveţĭ inimă de soldatŭ, încâtŭ credŭ că vĕ voiŭ face o mare bucuriă dându-vĕ acéstă decoraţiune pe care mulţĭ din strămoşiĭ d-tale au purtat'o cu mândriă. Câtŭ peutru mine am mulţămirea de a acordá o recompensă bine meritată ca soldatŭ unui omŭ pe care provedinţa l'a pusŭ din graţiă pe lângă mine, şi care face atâtŭ de multŭ pentru patriă.«

ḌIARULU »ROMANULU« DESPRE SITUAŢIUNEA EUROPEANA.

„Românulŭ“ consacră situaţiuuei europene câţi-va articulĭ, cari merită o atenţiune deosebită. In duoi articuli de pănă acum, „Românulŭ“ 'şĭ esprimă temerea că noua alianţă a celorŭ trei împĕraţĭ prepară rĕsboiulŭ.

Frică mare a fostŭ şi ne este, esclamă »Românulŭ.« Fiind o naţiune mica, aruncată între două marĭ imperii de ginte străină, şi fiindŭ că cei tarĭ au deprinderea de a împărţí între ei averea celorŭ micĭ, nu punemŭ multŭ temeiu pe făgăduita pace şi ne tememŭ că totŭ noi amŭ putea fi espuşĭ sĕ plătimŭ nu numai rĕsboiulŭ, ci şi pacea.

Espunêndŭ causele acestei temerĭ de rĕsboiu

Românulŭ relevă mai ântêiu lupta Franciei cu China, care a întratŭ într'o fasă periculósă și împedecă acțiunea Franciei în Europa. Rusia și Germania se arată fórte bine dispuse pentru Francia în privința espedițiunii în contra Chinei, dér étă ce dice „La Nouvelle Révue" din Paris:

»Când ne vomŭ supune sfaturilorŭ Germaniei, când vomŭ înmulțĭ pe tótă suprafața lumii punctele slabe, centrurile nóstre de sleire, coloniele costătóre care ne desorganiséză mobilisarea și ne distruge aprovisările continentale prin metoda bine cunoscută a virimentelorŭ, vomŭ fi supușĭ voinței Germaniei.«

Dér și situațiunea Angliei e destulŭ de critică, dice „Românulŭ." Acțiunea ei liberă e paralisată încă prin cestiunea Irlandei. De altă parte Anglia este în conflictŭ cu Germania pentru coloniile ocupate de acésta în Africa occidentală. In Egiptŭ situațiunea este încă și mai încurcată. Situațiunea politică a Egiptului, dice „Le Nord," nu póte se fie modificată séu regulată decâtŭ *prin Europa.* Etă dér o gravă amenințare de rĕsboiŭ esclamă „Românulŭ."

Revenindŭ asupra alianței celorŭ trei împĕrațĭ, „Românulŭ" dice că alianțele nu se facŭ decâtŭ prin tocmelĭ și învoielĭ. *Cum dér se va face învoirea între Rusia și Austro-Ungaria la Dunăre și în peninsula balcanică?* Nimicŭ nu scimŭ, rĕspunde „Românulŭ," și de aceea frică mare avurămŭ și avemŭ.

Ca sĕ nu se dică că frica sa este cu totulŭ absurdă, „Românulŭ" citéză mai multe pasage din diarulŭ „Le Nord," care stă sub influința diplomației rusescĭ. Sensulŭ acestorŭ citate îlŭ reséumă în următórele: peninsula bal anică remâne autonómă; despre o țĕrmurire a sferei înrîuririi Austro-Ungariei și Rusiei asupra peninsulei nu póte fi vorba la întrevedere; autonomia popórelorŭ balcanice însă mai are trebuință de órecarĭ modificărĭ in sensulŭ tractatului dela San-Stefano. Limbagiulŭ diarului „Le Nord" este fórte limpede, dice „Românulŭ." Peninsula balcanică sĕ fie sub direcțiunea și protecțiunea Rusiei. Se vorŭ face aci mișcărĭ, se vorŭ întruní ambele Bulgarii și Muntenegrulŭ negreșitŭ își va întinde teritoriulŭ, ér *Austria n'are sĕ se amestece întru nimicŭ.* Ce se va face cu Sêrbia nu se spune așa de clarŭ. Totușĭ se spune Austro-Ungariei în ajunulŭ întêlnirii împĕrațilorŭ, că n'au nicĭ o valóre practică adhesiunile principilorŭ balcanicĭ emancipațĭ lipsite de sancțiunea popórelorŭ lorŭ, și sĕ nu pună la mare încercare devotamentulŭ acestorŭ pretinșĭ satelițĭ ai ei.

„Românulŭ" încheiă citațiunile puindŭ sub ochii publicului o socotélă ce presintă „Le Nord" Austro-Ungariei, despre ce are sĕ dea și sĕ ia acéstă împĕrăție și Rusia.

»Décă istoria ar așterne, dice »Le Nord« pe »sĕ dé și sĕ ia« bilanțulŭ relațiunilorŭ internaționale, putemŭ dice că contulŭ-curinte-austro-rusŭ nu s'ar solda în paguba monarchiei austriace.

»Dela începutulŭ secolului contulŭ ar conține în averea acestei monarchii douĕ saldurĭ ce nu potŭ nega — în 1812 și în 1849; — treidecĭ de anĭ necurmațĭ sprijinulŭ lealŭ de către Rusia alŭ politicei austriace în tóte cestiunile europene dela 1815 până la 1859, și în fine absorbirea de faptŭ dér nu de dreptŭ a Herzegovinei și Bosniei.

»Nu este totŭ atâtŭ de lesne d'a se găsi ce s'ar puté trece în favórea Rusiei în acestŭ contŭ curinte. Nu va fi negreșitŭ nicĭ tăcuta ostilitate a principelui de Meternich la 1827, nicĭ »ingratitudinile« mărturite de Schwartzenberg, nicĭ neutralitatea cu totulŭ rea voitóre a comitului de Buol în 1854 și 1856.«

Silitŭ a se opri aci pentru acum „Românulŭ face următórele conclusiunĭ:

Mare temere este că noua alianță ce s'a făcutŭ între Germania și Rusia, sĕ n'aibă dreptŭ scopŭ unŭ resbelŭ în contra Engliterei. Toțĭ cată sĕ recunóscă că unŭ asemenea resbelŭ ar fi fatalŭ pentru tóte popórele ș'ar schimba de sigurŭ carta Europei. Toțĭ cată sĕ recunóscă c'unŭ asemenea resbelŭ trebue s'amintéscă lumiĭ, în modŭ fatalŭ, cuvintele lui Napoleon I. »Peste una sută anĭ Europa va fi cazacă séu republică.«

Alianța Rusiei nu numai cu Germania dér și cu Austro-Ungaria este și dênsa unŭ faptŭ împlinitŭ. Décă însĕ alianța s'a făcutŭ, vĕdurămŭ că amiciă nu este între aceste douĕ imperii. Alianța dér s'a făcutŭ pe tocmélă. Ce se va da însĕ Rusiei, ce se va da Germaniei și ce se va da Austro-Ungariei?

Orĭ-cine înțelege că Rusia va crea marele rigatŭ Bulgarŭ; nu se spune însĕ ce se va da Austro-Ungariei? Diarulŭ »Post« din Berlin dice: »Proiectele Rusiei asupra Constantinopolului sunt încă în domeniulŭ unui viitorŭ fórte depărtatŭ; dér chiar cândŭ s'ar întêmpla ca dênsa sĕ voiéscă a procede îndată la realisarea lorŭ, Germania n'ar vedé nicĭ unŭ cuvêntŭ d'a se opune.«

Ințelegemŭ, căcĭ aci se vorbesce limpede; încă o dată însĕ ce se va da Austro-Ungariei?

In orĭ-ce casŭ credemŭ că toțĭ vorŭ recunósce c'avemŭ temeinice cuvinte se dicemŭ că frică mare ne-a fostŭ și ne este.

DISCURSULU MINISTRULUI-PREȘEDINTE TISZA.

(Fine.)

Reforma camerei magnațilorŭ este, după părerea d-lui Tisza, o cestiune fórte importantă, prin veto alŭ sĕu camera se aibă prilejŭ, se esamineze hotărîrile prea repede luate, se facă posibilŭ ca și națiunea sĕ se esprime asupra lorŭ. Reforma e grea, fiindŭ greu a hotărî până unde se mérgă autoritatea camerei, sĕ nu-șĭ însușéscă influința hotărîtóre, ce se cuvine camerei deputațilorŭ. La reforma acésta sĕ se ia în băgare de sémă desvoltarea istorică a camerei magnațilorŭ. Décă e nascerea și o avere óre care fixată prin lege, sĕ fie aceste unŭ dreptŭ de întrare în camera magnațilorŭ lorŭ; sĕ se priméscă în cameră și confesiunile, ce până acum nu încăpéu în ea, comiții supremĭ se nu pótă întrá în cameră — deși suntŭ cei mai demnĭ de acésta — din pricina »naturei schimbate a acestui postŭ;« persóne meritate se fie numite de Impĕratulŭ membrii pe viéță a casei așa reorganisate (Aplause vii), fără a-șĭ perde acésta din urmă independința, cum au socotitŭ unii. Din contră Tisza dă esemple, că chiar cei ce au fostŭ numițĭ, cu ajutorulŭ guvernului au căutatŭ șe-șĭ demonstreze independința, votândŭ în contra lui.

Vorbindŭ de legislativă, îi este imposibilŭ se nu se esprime despre prelungirea periodei dietei.« ... Se scie, că dênsulŭ erá odată contra ei; gândindŭ însă, ce sdrobitóre înrîurire au alegerile asupra vieții cetățenului nu s'a mai opusŭ. Se va dice, că a făcutŭ acésta pentru interesulŭ sĕu; dér cine ține la ceva, ce nu e corectŭ numai ca se fie consecuentŭ este rĕu patriotŭ (Ilaritate și aprobărĭ). Primindu-se periodulŭ de 5 anĭ, totŭ e posibilŭ sĕ cadă la a 5-a alegere guvernulŭ sĕu, după ce au învinsŭ în 4 rêndurĭ (desaprobărĭ); nu se póte dice, că arŭ face acésta pentru prelungirea regimului sĕu, căcĭ după trei anĭ, maioritățile vorŭ avé sĕ decidă érășĭ. O partidă adevĕratŭ conservatóre, afară de aceea, ministru-președinte nicĭ nu cunósce.

»Mi-așĭ esprimá părerea și despre altă cestiune (audițĭ!) Și cestiunea acésta a fostŭ fórte desŭ amintită în decursulŭ alegerilorŭ și cea mai de aprópe dietă a țĕrii va trebuí sĕ se și ocupe cu dênsa necondiționatŭ până la unŭ gradŭ órecare. Acésta este cestiunea tractatului vamalŭ și comercialŭ séu folosindŭ obicinuita espresiune, cestiunea teritoriului vamalŭ comunŭ.

Sciu, cinstițĭ concetățenĭ, că fórte mulțĭ din aceia, carĭ dorescŭ teritoriulŭ vamalŭ independentŭ și carĭ privescŭ întrênsulŭ o anumită panaceă pentru multe rele, încă au obiceiu a dice: Bine, teritoriulŭ vamalŭ comunŭ le cade bunŭ agricultorilorŭ și economilorŭ, dér e impreunatŭ cu pagubĭ pentru industriașĭ, de vreme ce noi nu putemŭ avea nicĭ o industriă, până ce nu ne vomŭ apărá cu vămile protecționiste împotriva industriei cu multŭ mai desvoltate aŭstriace.

Eu din parte'mĭ socotescŭ de întâia greșélă, împrejurarea, că interesele industriei, agriculturéi și comerciului sĕ punŭ față în față, ca și cum arŭ contrasta unele cu altele. Eu sciu, că în unele casurĭ concrete interesele potŭ sĕ cedeze și și esistă de acestea; după individuala mea convingere însĕ trebue sĕ mĕ îndoescŭ, că ele în totalitate luate și în decursulŭ anilorŭ, stau în contradicere, de óre ce numai în interesulŭ economicŭ este dóră de se află aprópe de dênsulŭ o industriă înfloritóre și și pentru industriă numai de folosŭ póte fi, de se află aprópe de dênsa o clasă de agricultorĭ în stare bună, carĭ adĭ suntŭ la noi cei mai marĭ consumențĭ. Și érășĭ în interesulŭ comerciului este, sĕ înfloréscă cutare și cutare ramŭ alŭ economiei poporului, de órece comerciulŭ numai așa póte sĕ se desvolteze. (Așa este!)

Sĕ vedemŭ acum, domnii mei, ce succese s'ar puté ajunge. Concedŭ, sciu chiar, că prin vămĭ protecționiste sĕ póte crea o industriă. Sunteţĭ cu tóte acestea D-vóstră convinșĭ, că industria creată în acestŭ chipŭ va fi industriă de fabrică, care — recunoscŭ și acésta — va da de lucru cutărui orĭ cutărui ba chiarŭ multorŭ ramurĭ din industria mică? Dar cu cât industria de fabrică sĕ apropiă mai multŭ de industria mică, este mai imposibilŭ acelŭ felŭ de industriă, dela care, după cum scimŭ — și este bine că este așa, atêrnă cea mai mare parte a industriașilorŭ patriei nóstre, anume industria, ce o esercită fie-care la la vatra casei sale, ca cetățénŭ independentŭ și nelegatŭ cu vr'o fabrică mare. (Așa este!) Sĕ mergemŭ acum și mai departe! Ingreuindŭ noi industria austriacă cu vămĭ protecționiste, la ce avemŭ fără îndoielă dreptulŭ, credețĭ, că austriacii nu vorŭ isbi éră productele nóstre brute cu vămurĭ? Eu nu credŭ; pe noi înși-ne noi nu ne socotimŭ nicĭ mai bunĭ nicĭ mai rĕi, de câtŭ pe alțĭi.

»Dar de aceea suntŭ convinsŭ, că décă în Austria s'ar începe a se pune vămĭ pe productele nóstre brute, noi în timpŭ de 24 de óre amŭ rĕspunde cu vămĭ pe articolele de industriă. (Așa este!) Dinpotrivă dicŭ mulțĭ, că acésta este peste putință, căcĭ productele nóstre brute forméză acolo unŭ articolŭ necesarŭ, care nu plătesce însĕ spesele transportului mai departe. Acésta a fostŭ corectŭ acum 30 de anĭ, cândŭ mijlócele de comunicațiune nu erau, cum suntŭ adĭ — adĭ însĕ, cândŭ fiindŭ neîmpedecată concurența, noi numai cu greu ne putemŭ ține de-asupra față cu concurența Americei și Australiei, aceste obiecțiunĭ au perdutŭ orĭ ce valóre. (E dreptŭ!) Amŭ cetitŭ și plângerea, că cu teritorulŭ comunŭ vamalŭ bucatele nu au nicĭ unŭ prețŭ. Din nefericire acésta e dreptŭ. Dar n'ar fi totŭ așa décă nu amŭ avé teritorŭ vamalŭ comunŭ, ci amŭ avé sĕ mai luptămŭ și cu vămile în Austria? Credŭ, că după cum de 2 orĭ doi facŭ sigurŭ 4 așa și bucatele nóstre arŭ fi și mai eftine.

„Dar sĕ mergemŭ mai departe, căcĭ totŭ ar mai puté dice cine-va; Teritorulŭ vamalŭ comunŭ póte corĕspunde intereselorŭ economilorŭ, în nicĭ unŭ casŭ însĕ intereselorŭ industrialilorŭ. Sĕ punemŭ casulŭ, că amŭ întemeia prin vămĭ marĭ protecționiste o industriă. Acéstă industriă ar lucrá în totŭ casulŭ mai scumpŭ, de câtŭ industria statului vecinŭ, căcĭ de ar puté lucra mai eftinŭ, nu ar avea lipsă de nicĭ o vamă de protecțiune. De vreme ce lucră mai scumpŭ însĕ, nu póte da nimicŭ pentru esportŭ ci este avisată numai la consumulŭ internŭ, Ca se pótă înflori acum acéstă industriă are lipsă de unŭ publicŭ capabilu de-a cumpĕra și de-a consumà. Fiecăruia îi este cunoscutŭ, că în Ungaria celŭ mai mare contingentŭ alŭ publicului consumătorŭ îlŭ forméză economii. Décă, pentru scutirea industriei, vomŭ jertfi acum sĕrăciei pe agricultorĭ, se ruinéză de bunăsémă și industria căcĭ nu va mai fi nime, care sĕ cumpere productele ei. După tarea mea convingere, acésta e urmarea logică a lucrurilorŭ. (Aplause vii: așa este!)

»La acestŭ locŭ sunt în plăcuta posițiune, sĕ mĕ provocŭ la aceea, că dela 1867 în totă vremea m'am povățuitŭ ca opozițională, nu de abătutele interese ale singuraticelorŭ clase, ci de interesele bine ințelese ale agriculturei și comerciului în generalitate și în tótă vremea am disŭ, că Ungaria trebue sĕ susțină teritoriulŭ vamalŭ comunŭ cu condițiunea, décă și în Austria esistă părerea, că ei au lipsă de noi, cum avemŭ și noi de Austria și dĕcă va domnì dreptatea în judecarea intereselorŭ reciproce. (Aplause vii) Dreptulŭ pentru unŭ teritoriu separatŭ vamalŭ îlŭ avemŭ. Se părăsimŭ acestŭ dreptŭ nicĭ odată nu vomŭ puté. Totușĭ sĕ'lŭ întrebuințămŭ numai atuncĭ vomŭ puté, când celălaltŭ statŭ alŭ monarchiei nu ar respectá echitatea (Aplause). Naturalŭ, că amŭ fi constrînșĭ atuncĭ sĕ introducemŭ teritoriulŭ vamalŭ separatŭ în locŭ sĕ stămŭ cu mânile în sînŭ, dar eu sunt încredințatŭ, că în așa casŭ, și acolo și aicĭ s'ar căì în celŭ mai scurtŭ timpu și celorŭ ce ar fi sĕ li sĕ mulțăméscă întroducerea teritorului vamalŭ separatŭ, abia li s'ar da ertare.

„Dorescŭ, și adaugŭ, mai cu sémă în interesulŭ industriei și alŭ comerciului dorescŭ, căcĭ în acésta de bună semă vețĭ consimțí cu mine, dicândŭ că nesiguranța despre ce se va întêmplá în celŭ mai de aprópe viitorŭ, o va duce chiar acésta mai greu. Repetŭ, dorescŭ sĕ se întêmple acésta câtŭ mai ușorŭ și mai fără întârdiere, eu așŭ ține la dreptŭ, dar l'așŭ întrebuința, când cei, cari ca și noi au interese, a se păstra neatinsŭ teritoriulŭ comunŭ vamalŭ, nesocotindŭ tóte cuviințele ne-ar constrînge, sĕ-i convingemŭ cu ajutorulŭ aceluiașĭ mijlocŭ, că-șĭ primejduescŭ numai propriele interese, procedêndŭ fără scrupulŭ împotriva interesului nostru.« (Aplause vii).

Tisza spune, că dieta viitóre se va ocupa și cu cestiunea pensionărei amploiațilorŭ și apoi mulțămindŭ alegătorilorŭ pentru încrederea pusă în dênsulŭ promite că va lucra »cu trupŭ și sufletŭ pentru binele statului ungarŭ« și alŭ orașului Oradea-Mare. (Eljenuri rĕsunătóre).

ESENȚA VORBIREI LUI TISZA.

Corespondentulŭ diarului „Pol. Corr." dă în resumatŭ discursulŭ ce l'a ținutŭ Tisza în Oradea-mare. In locŭ sĕ-șĭ fi perdutŭ ministrulŭ-președinte timpulŭ cu atâta vorbăriă, ar fi pututŭ în câteva cuvinte sĕ-șĭ espună întregŭ programulŭ viitórei diete și ar fi fostŭ scutitŭ póte de a bea multe păhare cu apă, ca sĕ-șĭ mai ude gura svêntată de atâta vorbă:

Ministrulŭ președinte — scrie „Pol. Corr." — va cere dela dietă împuternicirea de a aplicá mĕsurĭ escepționale polițienescĭ, anume pentru confiscarea diarelorŭ, a foilorŭ volante și chiarŭ a discursurilorŭ dietale, precum și pentru trămiterea autorilorŭ scrierilorŭ incriminate înaintea judecătorilorŭ învĕțațĭ, ér nu înaintea jurațilorŭ. Prin aceste mĕsurĭ antisemiții, socialiștii și agitătorii naționalităților au se fie de o potrivă lovițĭ și împedecațĭ de a li-se mai dá scutŭ scrierilorŭ lorŭ agitătóre de tendințele amintite prin jurațĭ séu prin tribunale parlamentare. Deocamdată ministrulŭ va cere numai o împuternicire temporară, care sĕ se pótă prelungí din timpŭ în timpŭ, așa că legea de presă nu va suferí nicì o schimbare durbailă și dieta va fi totdéuna în posițiune sĕ pună capĕtŭ mĕsurilorŭ escepționale. Proiectele de legĭ deja anunțate încă nu s'au pusŭ in desbaterea consiliului de ministri, dér suntŭ aprópe gata.

Acum mai adaugêndŭ, că ministrulŭ ar dorí sĕ echilibreze bugetulŭ, — vorbă sĕ fie — că vrea unŭ teritoriu vamalŭ idependentŭ, avemŭ întregŭ discursulŭ, pentru pronunțarea căruia d-lui Tisza i-a trebuitŭ póte mai multŭ ca o óră.

SCIRI MERUNTE.

Monitorulŭ oficialŭ publică raportulŭ d-lui Dr. Marcovicĭ, adresatŭ d-lui ministru de interne, în privința epidemii de colerĕ din Francia. Invĕțatulŭ medicŭ díce, că epidemia actuală din Francia este colera asiatică. și că mersulŭ ei nu inspiră îngrijirĭ pentru România.

—0—

»Vointa națională« este informată, că ministerulŭ domenielorŭ a însărcinatŭ pe eminentulŭ nostru pictorŭ, d. Demetrescu-Mirea, sĕ facă unŭ proiectŭ pentru decorarea plafonului sălei mari a Tronului din palatulŭ regalŭ din capitală, care sĕ represinte scene din istoria țĕrei,

»Telegrafulŭ« scrie, că Marţĭ diminéţa mai plecară din Iaşĭ 12 familii de ovrei. Emigranţii se îndréptă spre America, unde nadăjduescŭ că viéţa le va fi mai lesne de susţinutŭ. Drumŭ bunŭ!

—0—

»Acelaşĭ diarŭ« dice: Unŭ transportŭ mare de cai va sosí în Bucurescĭ din Rusia. Aprópe 350 de cai vorŭ fi aduşĭ pentru trupele din garnisónă.

—0—

„Democratulŭ« spune, că enorma urcare a agiului pentru aurŭ a înspăimântatŭ pe comercianţii ploeştenĭ, carĭ au afacerĭ cu pieţele străine; adunându-se ei sau sfătuitŭ asupra mijlócelorŭ cu carĭ arŭ pute combate acéstă calamitate, menită a distruge comerciulŭ şi au adresatŭ guvernului o petiţiune în privinţa acésta. Prin acéstă petiţiune ei cerŭ a se lua mĕsurĭ repedĭ de îndreptare prin óre-care operaţiunĭ ale Băncei Naţionale.

—0—

In Tîrnova, în Bosnia, noulŭ călău Seyferta sĕvĕrşitŭ dilele trecute prima esecutare cu Nicolae şi Sava Persulŭ şi Gheorghe Nemici — s'dauge că laudă pentru elŭ c'a sĕvĕrşit'o în 7 minute.

—0—

Suntemŭ rugaţĭ a publica următórea încunosciinţare: „Societatea de lectură a Junimei studióse de la gimn. gr. cat. din Blaşiu s'a constituitŭ pre anulŭ scolarŭ 1884/5 precum urméză: De conducĕtorŭ alŭ societăţii s'a desemnatŭ d. profesorŭ Sil. Nestorŭ; v.-preşedinte T. Raica stud. de cl. VIII-a; redactorŭ alŭ fóiei societăţii G. Bratu stud. de cl. VIII-a; secretarŭ E. Solomonŭ stud. de cl. VIII-a; bibliotecarŭ V. Florianŭ stud. de cl. VIII-a; v.-bibliotecarŭ A. Berianŭ stud. de cl. VII-a; casarŭ E. Moga stud. de cl. VII-a; scriitorŭ alŭ Foiei C. Guşeilă stud. de cl. VII-a.

Teodorŭ Raica, v.-preşed. **Eugeniu Solomonŭ**, secretarŭ.

—0—

Viile din România au datŭ o recoltă cantitativŭ însemnată, calitativŭ însă nefavorabilă, din causa nopţilorŭ rĕcoróse.

—0—

Erĭ, Societatea de gimnastică săséscă făcŭ d'aicĭ o escursiune în poiană. După amédĭ s'a dusŭ şi musica oraşului. Petrecerea ar fi fostŭ fórte animată, căcĭ publicŭ a fostŭ numĕrosŭ ca nicĭ odată, décă ploia n'ar fi silitŭ lumea sĕ se întórcă de vreme acasă.

—0—

Ni se scrie din Căcuciu, că pentru primirea Inalţilorŭ óspeţĭ principele şi princesa de corónŭ, se facŭ în jurulŭ Gurghiului pregătirĭ marĭ.

—0—

Totŭ de acolo ni se scrie: Din respectŭ şi iubire fiască faţă cu purtarea preotului lorŭ sufletescŭ, în nóptea de 7 spre 8 Septemvre a. c., órecine dintre poporenĭ, domnului preotŭ gr. cath. Nicolae Mathei Chiheriu de susŭ i-a spartŭ cu pietri ferestrile dela casa parochială în care locuesce. Din diua aceea, în urma ordinului substitutului de notarŭ cercualŭ George Terneveanu, pre respectivulŭ preotŭ 'lŭ păzescŭ diua-nóptea 4 străji dintre sĕtenĭ.

SOCIETATEA DE MAGHIARISARE ARDELENA.

Ungurii sunt fórte voinicĭ şi zeloşĭ, când e vorba de a pune stavile desvoltării naţionalităţilorŭ nemaghiare din patriă, a le răpí limba şi legea, a le şterge din rĕndulŭ naţiunilorŭ celorŭ vii. „Magyar Polgár," din care amŭ scosŭ unŭ articolŭ despre „necesitatea" societăţilorŭ de maghiarisare în Ardélŭ, încă e grozavŭ şi în alŭ 177-lea numĕrŭ se ocupă dechipulŭ, cum sĕ se pună odată temelii acestorŭ vrăşmaşe societăţĭ. Diarulŭ guvernamentalŭ dice:

»Acum e la ordinea dilei vorba, cum sĕ punemŭ stavilă agitaţiunei române din părţile ardelene şi cum sĕ-o înăbuşimŭ. Acéstă cestiune ne interesézá pe toţĭ fără deosebire. Mişcarea Românilorŭ pentru Horea este o admoniare pentru Maghiarĭ, sĕ părăsescă discordia şi sĕ încépă o contra-mişcare patriotică plină de putere, care sĕ spulbere şi sĕ sdrobéscă pe vrăşmaşii ideei de statŭ maghiarŭ. — Pentru acestŭ scopŭ, póte mai potrivitŭ arŭ fi, sĕ începemŭ a ne apucá de lucrările reuniunei maghiare deja întemeiate din Budapesta. Reuniunea sĕ se întindă câtŭ ţine Ardélulŭ întregŭ.... Sĕ se întrunéscă, de pildă, o conferenţă mai mare transilvănénă, fără deosebire de partidă în Clujŭ, care sĕ se apuce de trébă. Sĕ se alégă unŭ comitetŭ centralŭ, care sĕ se pună în înţelegere cu centrulŭ din Budapesta, şi apoi pentru generalisarea mişcărei sĕ aşede organe în tóte părţile, pe unde causei maghiarisărei se pótă aduce serviciu.

»In fiecare comună mai mare, în care se află inteligenţă maghiară în mai mare numĕrŭ, ar trebuí întemeiate reuniunĭ. Cerculŭ de activitate alŭ acestorŭ reuniunĭ, ar trebuí lăţitŭ peste totŭ Ardélulŭ aşa, ca fiecare ţinutŭ românescŭ sĕ cadă în cerculŭ de activitate alŭ acestorŭ reuniunĭ, despre care se póte presupune mai dinainte, că vorŭ desvoltă în respectivele ţinuturĭ românescĭ o activitate încoronată de succese.

»Ar mai trebuí apoi sĕ se facă mai întâiu o chartă etnografică exactŭ lucrată a Ardélului. In acéstă chartă ar trebuí însemnate după aceea cetăţile maghiarismului, în carĭ ar trebuí întemeiată o reuniune maghiară, şi după ce vorŭ fi gata acestea, ar trebuí căutaţĭ cei mai potriviţĭ individĭ, carĭ sĕ stea în fruntea fiecărei reuniunĭ şi aceştia sĕ fie câştigaţĭ şi însufleţiţĭ pentru causă.

„Atuncĭ chiar că amŭ putea începe mişcarea patriotică în linişte, aşa că mai întâiu ne-amŭ orientá cum se cade, în care părţĭ sunt agresivĭ Românii şi cine sunt aceia carĭ otrăvescŭ în ascunsŭ sentimentele patriotice ale poporului. Activitatea acestora ar fi zădărnicită prin aceea, că amŭ rupe vĕlulu de pe agitaţiunile lorŭ, ca sĕ scie fiecare, că ei sunt duşmanii patriei şi sĕ nu se pótă aliá cu ei.

»In fruntea fiecărei reuniunĭ ar trebuí aşedatŭ unŭ preşedinte şi unŭ secretarŭ, carĭ sĕ stea în neîntreruptă corespondenţă cu membrii reuniunei aflătorĭ în respectivulŭ ţinutŭ şi dela ei sĕ céră informaţiunĭ despre totŭ momentulŭ, care e de interesŭ pentru causa maghiarismului, şi despre acestea sĕ raporteze centrului.

„Décă reuniunea va fi asfelŭ organisată şi va începe activitatea sa, celelalte agende ale sale se vorŭ găsí de sine. Şi chiar între foi s'ar puté împărţí agendele, aşa că fiecare reuniune ar avea organulŭ sĕu propriu, regulatŭ, din care membrii reuniunei arŭ scóte repede o înţelegere — după care sĕ se orienteze — despre cele ce s'au întêmplatŭ şi despre problemele lorŭ.«

Aşa scriá ingeniosulŭ „Magyar Polgár," în vreme ce „Ellenzék" pretindea dela primarulŭ Clujului sĕ ia iniţiativa. „Kolozsváry Közlöny", care a găsitŭ că persóna propunĕtorului nu posede vada, ce trebue sĕ-o aibă faţă cu mĕrimea întreprinderei, esplicândŭ aşa căderea în baltă a lucrărilorŭ începute, scriá:

»Trecêndŭ Maghiarii părţilorŭ ardelene hotarele esistente şi sancţionate prin întêmplările şi desvoltarea istorică, provócă — lucru naturalŭ — reacţiunea, ale căreí urmărĭ cu mintea nu se potŭ socotí, după cum amŭ pututŭ vede din feluritele manifestări ale unei agitaţiunĭ vrăşmaşe, şi compromite causa,... care le este ertatŭ a o sĕvĕrşí cei ce potŭ fi siguri de completa rĕuşire.«

Inţelesŭ arŭ avé după „Kolozsvári Közlöny" o reuniune formată de Românĭ şi Saşĭ, carĭ sĕ înscrie în programulŭ lorŭ recunóscerea unităţii şi suveranităţii statului ungarŭ; dorinţa de a trăi ca cetăţenĭ credincioşĭ ai patriei comune; sĕ nu fie duşmanĭ ai restituirei legale a statului, căcĭ dice:

»O astfelŭ de reuniune maghiară amŭ sprijini-o şi amŭ proteja-o şi noi de bună voiă, dér cu privire la reuniunea proiectată de acum vre-o doi anĭ ar fi mai bine, sĕ reposeze în Domnulă, ér bănişorii adunaţĭ pentru dênsa sĕ se întrebuinţeze pentru vre-o iostituţiune cu scopŭ naţionalŭ.....«

Fiindcă scie, că nu va puté rĕuşí, fóia clujiană recomandă dară pasivitatea, până „la o vreme potrivită pentru scóterea la suprafaţă" a causei acesteia şi până la ivirea „celorŭ ce potŭ fi siguri de completă reuşire!!....

Politica colonială a Franciei.

Unŭ raportŭ alŭ diarului „France« a avutŭ o convorbire cu Jules Ferry. Ministru-preşedinte alŭ Franciei dise:

»Până acum nu s'a făcutŭ din partea Chinei nicĭ o comunicare oficială despre declararea de rĕsboiu. Noi nu numai că nu suntemŭ în rĕsboiu cu China — dise Jules Ferry — ci guvernulŭ chinesŭ nicĭ nu ar avé voiă sĕ ne declare rĕsboiu. Până acum China se mărginesce, sĕ ne împedece a ne aprovisioná cu cărbunĭ. De aceea nu credeţĭ povestirilorŭ diarelorŭ englese.«

Ministrulŭ se plânse apoi de atitudinea unorŭ diare englese, carĭ stau în contradicere cu relaţiunile intime ale ambelorŭ guverne.

»Pacea cu Anglia e totŭ aşa de scumpă pentru ambele ţĕrĭ, precum e şi pentru Europa. Contrarulŭ ar fi o nenorocire pentru lume. Atitudinea Franciei în Peking nu merită obiecţiunile, ce i-se facŭ. Courbet a lucratŭ energicŭ pentru onórea ţĕrei sale, şi a naţiunilorŭ civilisate. Până voi fi eu şefulŭ guvernului, nu voi suferí nicĭ cea mai neînsemnată vătămare a stindardului naţionalŭ. China şi-a călcatŭ cuvêntulŭ, a vĕtĕmatŭ tractatulŭ dela Tiencier. Ce e mai corectŭ, decâtŭ sĕ ne câştigămŭ respectulŭ? Courbet îşĭ are însărcinările sale şi şi-le va împliní. Elŭ va mai face sĕ se vorbéscă de dînsulŭ, dar nu se póte dice, că suntemŭ în rĕsboiu. Noi urmărimŭ o acţiune de reparaţiune şi China tace, recunoscêndŭ dreptatea acţiunei nóstre. Viitorulŭ este alŭ celoră avuţĭ, carĭ se întindŭ în afară. Politica colonială e politica viitorului. Francia nu póte remâné închisă între hotarele sale. Priviţĭ la Germania: şi ea caută sĕ întemeeze unŭ nou imperiu colonialŭ.«

La întrebarea, »cum stă Francia cu Germania?« rĕspunse Ferry:

»Puneţĭ întrebarea din causa Olandei? De bună sémă nu veţĭ crede nicĭ o vorbă. Olanda nu se teme de nimicŭ şi Germania nu are ambiţiunĭ în acéstă privinţă. Germania este ocupată mai înainte de tóte cu întemeiarea unui imperiu colonialŭ. Relaţiunile nóstre cu Germania suntŭ escelente.«

La întrebarea, ce rĕspunsŭ va da guvernulŭ stângei estreme referitorŭ la cestiile urgente, Ferry dise:

„Ce voiţĭ se rĕspundŭ? Preşedintele republicei a datŭ singurulŭ rĕspunsŭ ce puté sĕ dea. E greu, sĕ mulţumescĭ tótă lumea. Nu potŭ conchemá de locŭ camera, căcĭ nu găsescŭ nicĭ unŭ motivŭ pentru a face acésta. Chinesii nu ne-au declaratŭ rĕsboiu; de ce sĕ conchemŭ dară parlamentulŭ? Creditele nóstre nu ni s'au sleitŭ încă; avemŭ banĭ de ajunsŭ, se ducemŭ până în capĕtŭ lucrulŭ. Ţéra doresce pace. Conchemarea camerei ar nelinisci'o. Décă se va întêmpla ceva neprevĕdutŭ, voiu conchema-o îndată.«

DIVERSE.

Unŭ medicŭ neconscienţiosŭ. — In Nişni Novgorod în Rusia „N. Birsh. L.« publică următorulŭ ordinŭ de di alŭ guvernatorului Baranov: »La 20 Augustŭ se înbolnăví făr' de veste pe la cincĭ óre diminéţa onorabilulŭ cetăţénŭ I. V. Sh....n în ospĕtăria lui Bubunovŭ. In grabă fù chiematŭ mediculŭ Vasile Ivanovicĭ Kurtschinski, care locuesce în aceeaşĭ ospĕtărie. Acesta cercetă pe bolnavulŭ pe la 7 óre şi după ce stătŭ lângă elŭ dece minute se întórse în odaia sa, scrise o recetă şi o trimise bolnavului printr'unŭ servitorŭ de la hotelŭ spunêndu-i sĕ céră pentru recetă 3 ruble. Când d. Sh....n rĕspunse că nu póte plătí acéstă sumă, D. Kurtcshinki luă îndĕrĕtŭ receta lăsândŭ pe bolnavŭ făr' de ajutorŭ. Considerândŭ că Dr. Kurtcshinki a venitŭ aicĭ sĕ facă târgŭ cu practica sa, că nu a îngrijitŭ de împlinirea datoriei sale, rogŭ cu tótă supunerea pe Excel. sa d. căpitanŭ alŭ poliţiei, sĕ ia mĕsurĭ sĕ oprescă pe dr. Kurtcshinki de a-şĭ mai face practica în Nişni.«

Dare de sémă

despre venitulŭ balului aranjatŭ în Carnevalulŭ trecutŭ de Românii din Orăştiă.

Din Lugoşiu Prin d. Simeonŭ Tămaşiu d-nii: Petru Popŭ canonicŭ 1 fl., Dr. Maiorŭ advocatŭ 1 fl., Georgiu Grozea 20 cr., Andreiu Liviu 1 fl., Fabius Rezei advocatŭ 1 fl., Simionŭ Tămaşiu 1 fi., Dr. Iacobŭ Maiorŭ medicŭ opidanŭ 1 fl., Iacobŭ Cărgoiu 1 fl.

Din Blaşŭ d-nii: Escelenţa Sa d. Dr. Ioanŭ Vancea de Butésa metropolitŭ 5 fl., Ilustr. Dr. Iónŭ Szabó, episcopŭ în Gherla 5 fl., D. C. Manfi canonicŭ 1 fl., T. C. canonicŭ 2 fl., G. M. Moldovanŭ 1 fl., A. Vesteménu 1 fl., A. Blasianu 1 fl., L. Leonténu 1 fl., Papfalvy canonicŭ 1 fl., Ilia Vlassa 1 fl., d-na Maria Tipografa 1 fl., Maria Grama 1 fl., Iónŭ Fekete canonicŭ 1 fl.. Franciscŭ Conte Normanŭ Forst. arch. colectante 2 fl., Amazzuchi 40 cr., Basiliu Turcu 1 fl., Szakej Teifer 10 cr., Ióne Ianza 50 cr., Demetriu Suciu 50 cr., Nicolau Pepeloviciu 40 cr., Isidorŭ Domşia 50 cr., Vasile Berza 10 cr., Lazărŭ Vladŭ 40 cr., Isidorŭ Corvinŭ 53 cr.

Prin d. Samuilŭ Popŭ adv. Orăştiă d-nii: Georgiu Mureşianu comersante Viena 2 fl., Laureanŭ Barcianu not. cerc. Ramosŭ 2 fl., Petru Simedru economŭ Vinerea 1 fl., Roth Moritz neguţătorŭ, Orăştiă, 2 fl., Dumitru Iosifŭ not. cerc. Beriu 2 fl., Davidŭ Avrămescu, preotŭ gr. or. Orăsciora de susŭ 2 fl., Basiliu Romosanu, Forstvarten Grădisce 2 fl., Iónŭ Cazanŭ, propr. Simeria 2 fl., Albert Toth comersante, Orăsciă 2 fl., Franciscŭ Hollaky de Kis-Halmágy propr. mare Rapoltulŭ mare 1 fl., Samuilŭ Popŭ advocatŭ, Orăsciă 2 fl., Iosifŭ Csuk, controlorŭ în pens. Sibişelulŭ nou, 1 fl., Teodorŭ Herlea not. cercualŭ Vinerea 1 fl., Ilustr. Stefanŭ Moldovanŭ prepositŭ epis. Lugoşiu 5 fl., Constantinŭ Apostolu, oficiante Sibişelulŭ nou 1 fl., Blasianu Augustinŭ, protop. Sĕcărêmbŭ 1 fl., Sztáncsay Albert advocatŭ Orăsciă 1 fl., Zsako Istvan, jude regiu Alba-Julia 1 fl., Dáné Károly advocatŭ Haţegŭ 1 fl.

Prin d. Vasiliu Erdélyi, farmacistŭ diplomatŭ din Beiuşiu d-nii: Aug. Paulŭ Balaşiu profesorŭ Beiuşŭ 20 cr., Petru Mihuţiu direct. gimn. Beiuşŭ 1 fl., Ioanŭ Buteanu profesorŭ Beiuşŭ 1 fl., Nicolau Buteanu Beiuşŭ 80 cr., Augustin Antal protop. Beiuşŭ 1 fl.

Prin d. Stefanŭ Radicŭ protop. Petroşenĭ d-nii: Stefanŭ Radicŭ protop. Petroşenĭ 1 fl., Ióne Oprea Petroşenĭ 50 cr., Petruţiu Floca Petroşenĭ 50 cr., Aligius 50 cr., Paulŭ Olteanu 1 fl. (Va urma.)

Bibliografiă.

A apărutŭ broşura a 3-a din romanulŭ d-lui T. Alexi: Beiŭ, Vodă, Domnŭ. Romanulŭ Beiŭ, Vodă, Domnŭ va apăré în broşurĭ de câte două cóle, câte două broşurĭ la patru-spredece dile, fie-care cu câte o ilustraţiune şi costă 50 banĭ — 20 crucerĭ, carĭ se plătesce la aducerea broşurei. Pentru plăţĭ anticipative nu rĕspunde tipografia-editóre, decâtŭ numai décă s'au făcutŭ de-a dreptulŭ către dênsa.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 13 Septemvre st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.50	Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Rentă de aurŭ 4% . . .	92.35	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.70
Rentă de hârtiă 5% . .	88.85	Imprumutulŭ cu premiu ung.	—.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.50	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	114.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	95.80	Renta de hărtiă austriacă	80.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.—	Renta de arg. austr. . .	81.65
		Renta de aurŭ austr. . .	105.70
		Losurile din 1860 . . .	134 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.10	Acțiunile băncei austro-ungare	85C.—
		Act. băncei de creditŭ ung.	296.75
Bonurĭ rurale ungare . .	100.75	Act. băncei de creditŭ austr.	298.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	99.80	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.77
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	100.—	Napoleon-d'orĭ	$9.67^1/_2$
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.75	Mărcĭ 100 împ. germ. . .	59.60
Bonurĭ rurale transilvane	100 75	Londra 10 Livres sterlinge	121.60

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 1 Septemvre st. v. 1884.

Renta română (5%). . . .	Cump.	93	vênd.	$93^1/_2$
Renta rom. amort. (5%) . .	»	$95^1/_2$	»	——
» convert. (6%) . .	»	$96^1/_2$	»	97
Împr. oraș. Buc. (20 l.) . .	»	32	»	33
Credit fonc. rural (7%) . .	»	102	»	—
» „ „ (5%) . .	„	$90^1/_4$	„	91—
» » urban (7%) . .	»	$101^1/_4$	»	—
» » » (6%) . .	»	$96^1/_2$	»	$97^3/_4$
» » » (5%) . .	»	$86^1/_4$	»	87
Banca națională a României	»	1390	»	——
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	»	$362.^1/_2$	»	—
« » » Națională . .	»	241	»	—
Aurŭ	»	6 10.%	»	—
Bancnote austriace contra aurŭ	»	2.07.	»	2.09

Cursulu pieței Brașovŭ
din 15 Septemvre st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.05	Vênd.	9.08
Argint românesc	»	9.—	»	9.05
Napoleon-d'orĭ	»	9.63	»	9.66
Lire turcescĭ	»	10.90	»	10.94
Imperialĭ	»	9.87	»	9.90
Galbenĭ	»	5.64	»	5.68
Scrisurile fonc. »Albina« . . .	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ » . . .		7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Acei domnĭ abonațĭ ai noștri, cari au plătitŭ prețulŭ abonamentului pe una jumĕtate de anŭ séu pe unŭ anŭ, înainte de 1-a Aprile a. c., sunt rugațĭ a ne trimite diferența prețului urcatŭ dela 1 Aprile c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS.“

Tipografia Alexi Brașovŭ.